

GRUNDLAGSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 50/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rambeslutet om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff och om tillämpning av rambeslutet samt till lag om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

Till lagutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 20 september 2006 en proposition med förslag till lag om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rambeslutet om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff och om tillämpning av rambeslutet samt till lag om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter (RP 142/2006 rd) till lagutskottet för beredning och bestämde samtidigt att grundlagsutskottet ska lämna utlåtande till lagutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Mikko Monto, justitieministeriet
- professor Tuomas Ojanen
- professor Ilkka Saraviita.

Dessutom har utskottet fått ett skriftligt utlåtande från

- professor Veli-Pekka Viljanen.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås en lag om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rambeslutet om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff och om tillämpning av rambeslutet. Rambeslutet genomförs med tillämpning av tekniken för att sätta i kraft statsfördrag, dvs. den föreslagna lagen är en blandad genomförandelag av samma typ som blandade ikraftsättningsdelar. Genom lagen föreskrivs att bestämmel-

serna i rambeslutet ska iakttagas som lag i Finland och utfärdas preciserande bestämmelser närmast om förfarandet.

Utifrån rambeslutet ska ett bötesstraff som utfärdats av en myndighet i en annan medlemsstat verkställas i Finland som sådant. Analogt kan ett beslut om ett bötesstraff som utfärdats i Finland sändas över för att verkställas i en annan medlemsstat. I verkställighetslagen finns bestämmelser om behörig myndighet och verkställig-

het av ett beslut av en myndighet i en annan medlemsstat i Finland samt om ändringssökande.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 22 mars 2007.

Den föreslagna tekniken för genomförande i motiven till lagstiftningsordningen bedöms mot bestämmelserna i 8 kap. i grundlagen. Förslaget att besvär över rättsregistercentralens beslut inte ska anföras hos förvaltningsdomstolen utan hos

tingsrätten granskas mot 98 och 99 § i grundlagen om domstolsväsendets grundstruktur och domstolarnas uppgifter. Dessutom stäms bestämmelserna av mot garantierna för en rättvis rättegång i 21 § i grundlagen. Enligt motiven kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Regeringen har ändå ansett det tillrådligt att begära utlåtande av grundlagsutskottet i saken.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Hur rambeslutet ska genomföras

Det handlar om hur rådets rambeslut ska genomföras. Rambeslutet ska utifrån avdelning VI artikel 34 i EU-fördraget vara bindande för medlemsstaterna när det gäller de resultat som skall uppnås men ska överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt. Grundlagsutskottet har konstaterat att rambeslut som harmoniseringsnormer för lagstiftningen påminner om EG-direktiv (GrUU 10/1998 rd).

Regeringen föreslår att rambeslutet genomförs genom en blandad ikraftträdandelag av samma typ som en s.k. blandad ikraftsättandelag som används för fördrag. De bestämmelser i rambeslutet som hör till området för lagstiftning blir genom en nationell genomförandelag tillämplig lag i Finland. I genomförandelagen ingår dessutom en rad materiella bestämmelser som är nödvändiga för att genomföra och tillämpa förpliktelserna i ramlagen.

Det finns inga konstitutionella hinder i sig för det föreslagna tillvägagångssättet för att genomföra rambeslutet. Men lagstiftningen om verkställighet av EU-rätt ska t.ex. uppfylla de allmänna kraven på att bestämmelser om de grundläggande fri- och rättigheterna ska vara exakta och noga avgränsade och på god lagskrivning (GrUU 9/2004 rd). På grund av bl.a. de här kraven bör unionsrättsakter som kräver nationella genomförandeåtgärder i regel inkorporeras i den

nationella lagstiftningen genom nationella bestämmelser som i sak motsvarar EU-rättsakterna. I det aktuella fallet är bestämmelserna i ramlagen till den grad detaljerade och noggranna att man enligt utskottets mening lika gärna kan utnyttja s.k. blanketteknik. De materiella bestämmelserna i förslaget till genomförandelag uppfyller tillsammans med de bestämmelser i ramlagen som ska träda i kraft som lag de allmänna villkoren för genomförandebestämmelser i detta sammanhang som reglerar det straffprocessuella samarbetet.

Uttrycket "sådana Finland har förbundit sig till dem" i lagförslagets 1 § hänvisar till folkrättsliga förpliktelser och är inte lämpligt i samband med genomförandet av en EU-rättsakt. I lagförslaget finns dessutom en del materiella anpassningar till rambeslutet. På grund av detta måste paragraflydelsen ändras t.ex. på följande sätt: "De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i - - rambeslutet - - skall gälla som lag, om inte något annat följer av denna lag". Vid hänvisning till enskilda normer i ramlagen i genomförandelagen bör man på finska använda "säännös" i stället för "määräys", men förslaget har inte relevans för den svenska texten.

Rätt att bli hörd

Enligt 6 § i lagförslag 1 kan rättsregistercentralen besluta att erkänna och verkställa ett beslut av en myndighet i en annan medlemsstat utan att höra den som beslutet gäller.

Rätten att bli hörd ingår i de garantier för en god förvaltning som nämns explicit i 21 § 2 mom. i grundlagen. Men bestämmelsen hindrar inte att det föreskrivs om obetydliga avvikelser från garantierna (RP 309/1993 rd).

Syftet med bestämmelsen är att säkra att ekonomiska påföljder som förordnats i en annan medlemsstat drivs in lika effektivt som böter i eget land. En av grundtankarna med principen om ömsesidigt erkännande är ett visst mått av förtroende för rättssäkerheten i andra medlemsstater. Rättsregistercentralens beslut att inte höra någon förmildras dessutom av att det är möjligt att söka ändring i det genom besvär hos Tammerfors tingsrätt. Lagstiftningen bereder inga konstitutionella problem.

Ändringssökande

Det är exceptionellt att besvär över en förvaltningsmyndighets, dvs. rättsregistercentralens,

beslut styrs över till Tammerfors tingsrätt på det sätt som anges i 8 § i lagförslag 1, när man beaktar bestämmelserna om domstolsväsendets grundstruktur och domstolarnas uppgifter i 98 och 99 § i grundlagen. Avvikelse är ändå möjliga av grundad anledning (GrUU 9/2001 rd, GrUU 54/2001 rd, GrUU 32/2005 rd). Förslaget är motiverat i detta fall för att besvärsinstansen framför allt ska bedöma sådana grunder för förvägran i rambeslutet som till sin natur är straffrättsliga.

Utlåtande

Grundlagsutskottet anför

att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Helsingfors den 16 januari 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kimmo Sasi /saml
vordf. Arja Alho /sd
medl. Heidi Hautala /gröna
Hannu Hoskonen /cent
Roger Jansson /sv
Annika Lapintie /vänst
Reino Ojala /sd

Markku Rossi /cent
Seppo Särkiniemi /cent
Ilkka Taipale /sd
Astrid Thors /sv
Jan Vapaavuori /saml
ers. Veijo Puhjo /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Petri Helander.